

**Lietuvos mokinių lotynų kalbos ir Antikos kultūros olimpiada
2017 m.**

Trečius–ketvirtus metus besimokantiems moksleiviams

Rajono (miesto) etapas

Užduočių atlikimo laikas 2 val.

---

mokykla (gimnazija)

---

dalyvio vardas, pavardė

Maksimalus taškų skaičius 87

Vertinimas:

I UŽDUOTIS

1. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia *karo priežastis, karo dingstis*?

- a. casus foederis
 b. casus belli
 c. causa finalis
 d. causa capitis

2. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia *tikras draugas – retas paukštis*?

- a. amicus est tamquam alter ego
 b. amicus omnium horarum
 c. homo homini amicus est
 d. amicus verus rara est avis

3. Kuris iš lotyniškų posakių reiškia *nuo pradžios*?

- a. ab initio
 b. ab intra
 c. ab antiquo
 d. ab urbe condita

4. Kuris iš šių lotyniškų posakių reiškia, kad knygoje nenurodyti leidimo metai?

- a. sine loco
 b. sine anno
 c. sine cura
 d. sine odio

5. Kurie iš šių lotyniškų posakių pataria džiaugtis šia diena?

- a. carpe diem
 b. cave, ne cadas
 c. cave canem
 d. carpent tua poma nepotes

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 5 taškai).

II UŽDUOTIS

Kuriuose iš šių lotyniškų posakių vartojama tik vienaskaita, kuriuose – tik daugiskaita, o kuriuose žodžių skaičiai vartojami mišriai (ir vienaskaita, ir daugiskaita)?

	Tik vns.	Tik dgs.	Mišriai
Experientia docet	+		
Labor corpus firmat.	+		
Crocodili lacrimae.			+
Cogito, ergo sum.	+		
Ave, Caesar, morituri te salutant.			+
Aqua et panis est vita canis.	+		
Amicorum communia omnia.		+	
Ad Kalendas Graecas.		+	
Cave, ne ullum diem perdas.	+		
Ad diem dictum	+		
Litterarum radices amarae, fructus dulces.		+	

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 0,5 taško (daugiausia 5 taškai).

Suraskite šiuose sakiniuose liepiamosios nuosakos veiksmožodžius: *ave, cave*

Suraskite šiuose sakiniuose dalyvius: *morituri, dictum*

Suraskite šiuose sakiniuose tris daiktavardžius acc. linksnyje: *corpus, Kalendas, diem*

Suraskite šiuose sakiniuose įvardžius: *te, ullum*

Suraskite šiuose sakiniuose V linksniuotės daiktavardį: *diem*

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį po 0,5 taško (daugiausia 5 taškai).

III UŽDUOTIS

Pabraukite teisingą vertimą (gali būti ir abu variantai teisingi):

1. *vox* – naktis – balsas
2. *sal* – saulė – druska
3. *rogo* – valdau – klausiu
4. *servō* – išsaugau – vergui
5. *poena* – bausmė – poema
6. *labore* – dirbk! – darbu
7. *liberorum* – knygų – vaiku
8. *amore* – mylėti – meile
9. *pulchri* – gražaus – gražūs
10. *lego* – renku – skaitau
11. *laboro* – darbui – dirbu

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai pabrauktą žodį po 0,5 taško (daugiausia 7 taškai).

Suma:

IV UŽDUOTIS

Būdvardžius perkeltkite į lentelę prie jiems tinkančių daiktavardžių. Junginius išverskite.

lex dura	<i>griežtas įstatymas</i>
mentis humanae	<i>žmogaus proto (sielos, minties)</i>
homine sapientī	<i>išmintingu žmogumi</i>
militem fortem	<i>narsų karį</i>
diei longi	<i>ilgos dienos</i>
exercituum Romanorum	<i>romėnų kariuomenių</i>
puellas pulchras	<i>gražias mergaites</i>

fortem, humanae, sapientī, Romanorum, longi, pulchras, dura

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį ir išverstą junginį kiekvienoje grafoje po 2 taškus, už teisingą junginį be vertimo – po 1 tašką (daugiausia 14 taškų).

Suma:

V UŽDUOTIS

1. Įrašykite į tekstą reikiamos formos (nurodyta skliausteliuose) žodžius arba galūnes.

Imperator Augustus in campo Martio (*Marso lauke*) Mausoleum sibi **exstruxit** (*pasistatė – exstruo, strūxī, strūctum, ere; perf. indic. act.*). Prope introit**um** (*Šalia įėjimo – introitus, ūs m; sg. acc.*) **duae** (*dvi – duo, ae, o*) tabulae affix**ae** sunt (*buvo pritvirtintos – affigo, fixī, fixum, ere; perf. ind. pass.*), in **quibus** (*kuriose – quī, quae, quod; pl. abl.*) res gestae (*nuveikti darbai*) div**i** (*dieviškojo*) Augusti **inscriptae sunt** (*įrašė – inscribo, scripsī, scriptum, ere – perf. indic. pass.*). Tiberius **haec** (*šiuos – hic, haec, hoc; pl. acc.*) verba exscripsit (*nurašė*) et duabus lingu**is** (*dviem kalbomis – pl. abl.*), Latinā et Graecā, scripta in aliis oppid**is** (*miestuose*) imperi**i** (*valstybės*) Romani **edixit** (*paskelbė – ēdico, ere; dīxī, dictum, ere; perf. ind. act.*). Un**um** exemplum (*vienas nuorašas – ūnus, a, um*) Ancyrae (*Ankiroje*) in introitu templi Augusti affix**um** est (*buvo pritvirtintas – affigo, fixī, fixum, ere; perf. ind. pass.*). **Haec** inscriptio (*Šis įrašas – hic, haec, hoc*) a viris doct**is** (*mokyty vyrų – doctus, a, um; pl. abl.*) regina inscription**um** (*įrašų – pl. gen.*) **dicitur** (*yra vadinamas – dīco, dīxī, dictum, ere; praes. ind. pass.*).

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį ar galūnę po 0,5 tašką (daugiausia 9 taškai).

Suma:

VI UŽDUOTIS

Perskaitykite tekstą ir atlikite užduotis

Ut mythus narrat, Graeci Troiam oppugnaverant, sed per decem annos eam capere non potuerunt. Postrēmo equum mirae magnitudinis ligneum faciunt, in quo sunt collecti Menelaus Ulīxes Diomēdes aliique fortissimi viri. In eo equo scriptum est DANAI MINERVAE DONO DANT. Priamus rex Troianorum equum in arcem duci iussit. Itaque Troia, urbs celeberrima, dolo a Graecis occupata est. Aenēas, filius deae Veneris, cum patre, filio et aliis Troianis in Italiam navigāvit. Nomen filio eius erat Iūlus. Inde gens Iūlia originem suam duxit.

oppugno, āvi, ātum, āre (už)pulti
decem dešimt
capio, cēpi, captum, ere užimti
possum, potui, -, posse galėti
equus, i m arklys
ligneus, a, um medinis
magnitūdo, inis f didumas
mirus, a, um nuostabus, nepaprastas

donum, i n dovana
arx, arcis f pilis, tvirtovė
duco, duci, ductum, ere tempti, vežti; vesti
iubeo, iusi, iussum, ēre liepti, įsakyti
Aenēas, Aenēae m Enėjas
Venus Veneris, f Venera
gens, gentis f giminė
orīgo, inis f kilmė

1. **Atsakykite į klausimus (lotyniškai):**

- a. Quam diu (*kaip ilgai*) Graeci Troiam capere non potuerunt? *Per decem annos.*
- b. Nonne equus ligneus magnus erat? *Equus ligneus erat mirae magnitudinis.*
- c. Qui duces Graeci in equo ligneo collecti sunt? *Menelaus Ulīxes Diomēdes aliique fortissimi viri.*
- d. Quo nomine erat rex Troianorum? *Priamus.*
- e. Quō modo (*kaip, kokiū būdu*) Graeci Troiam occupavērunt? *Dolo. // Equum ligneum faciunt.*
- f. Quae dea erat mater Aeneae? *Venus // Dea Venus mater Aeneae erat.*
- g. Quam in terram Aeneas cum aliis Troianis navigavit? *In Italiam.*
- h. Quō nomine erat filius Aeneae? *Iulus.*
- i. Quae gens originem suam a Iulo duxit? *Gens Iulia.*

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 1 tašką (daugiausia 10 taškų).

Suma:

2. **Pakeiskite vienaskaitą daugiskaita arba atvirkščiai:**

- a. **in quo** – *in quibus*
- b. **in eo equo** – *in eis equis*
- c. **fortissimi viri** – *fortissimus vir*
- d. **urbs celeberrima** – *urbes celeberrimae*
- e. **cum patre, filio** – *cum patribus, filiis*

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 1 tašką (daugiausia 5 taškai).

Suma:

3. **Suraskite tekste ir parašykite:**

- a. tris neveikiamosios rūšies veiksmažodžius: *collecti sunt, scriptum est, occupata est.*
- b. vieną *imperfecti* laiko veiksmažodį: *erat*
- c. vieną *plusquamperfecti* laiko veiksmažodį: *oppugnaverant*
- d. dvi veiksmažodžių bendratis: *capere, duci*
- e. tris daiktavardžius, kurie yra sg. abl. linksnyje: *dolo, patre, filio*
- f. du nelyginamojo laipsnio būdvardžius: *mirae, ligneum*
- g. du aukščiausio laipsnio būdvardžius: *fortissimi, celeberrima*

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 0,5 taško (daugiausia 7 taškai).

Suma:

VIII UŽDUOTIS

1. Į kokį augalą pavirto Dafnė?

- a. mirta; b. gebenė; c. vynuogė; d. laura

2. Į kokį gyvį deivės Atėnės buvo paversta Arachnė?

- a. vora; b. musė; c. kregždė; d. gyvatė

3. Kas buvo Pigmalijonas?

- a. dievas; b. titanas; c. poetas; d. skulptorius

4. Kuris iš šių mitinių herojų buvo įsimylėjęs savo atvaizdą?

- a. Hiacintas; b. Narcizas; c. Adonis; d. Erotas

5. Kokius iš šių antikinių žanrų kūrinius parašė Donelaitis?

- a. odes; b. pasakėčias; c. satyras; d. epa; e. epigramas

6. Kuris iš šių vyrų, pasak legendos, buvo Romos karalius?

- a. Cezaris; b. Neronas; c. Numa Pompilius; d. Oktavijanas Augustas

7. Kurioje dabartinės Romos vietoje, pasak legendos, Romulas įkūrė senąjį miestą?

- a. ant Palatino; b. ant Kapitolijaus; c. Marso lauke; d. Romos forume

8. Kuris iš šių autorių savo kūrinyje pasakoja nelaimingą Didonės meilės istoriją?

- a. Vergilijus; b. Homeras; c. Sofoklis; d. Ciceronas

9. Kas sunaikino Pompėjus?

- a. maras
b. barbarai
c. ugnikalnio išsiveržimas
d. žemės drebėjimas

10. Koku metru parašyta Vergilijaus poema *Eneida*?

- a. pentametri; b. hegzametri; c. jambu; d. daktiliu

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 10 taškų).

Suma:

IX UŽDUOTIS

Susiekite autorių vardus su kūrinių pavadinimais.

- Aristofanas, Vergilijus, Ciceronas, Seneka, Ovidijus, Horacijus, Herodotas; Aischilas, Sofoklis, Euripidas
- *Istorija, Katilinarijos, Bakchantės, Oidipas karalius, Laiškai Lucilijui, Paukščiai, Odės, Prikaltasis Prometėjas, Metamorfozės, Bukolikos*

Autorius	Kūrinys
Aristofanas	<i>Paukščiai</i>
Vergilijus	<i>Bukolikos</i>
Ciceronas	<i>Katilinarijos</i>
Seneka	<i>Laiškai Lucilijui</i>

Ovidijus	<i>Metamorfozės</i>
Horacijus	<i>Odės</i>
Herodotas	<i>Istorija</i>
Aischilas	<i>Prikaltasis Prometėjas</i>
Sofoklis	<i>Oidipas karalius</i>
Euripidas	<i>Bakchantės</i>

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai surašytą eilę (autorius–kūriny) 1 taškas (daugiausia 10 taškų).

Suma: